

A

בס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of דף כג of תענית

Some of the topics we will learn about include the following:

Details about the life and righteousness of חוני המעגל, Choni the Circle-Maker, including details about his grandchildren and their abilities

A

Details about the
LIFE and
RIGHTEOUSNESS
of חוני המעגל

Including details about
his grandchildren

B

The difference between the righteous men of Bavel and those of Israel regarding how they would pray for rain

Several incidents that describe other righteous men of Israel

Some of the key terms and concepts we will learn about include:

שכיר יום - A day worker who is paid by the day, not the job. He is not allowed to waste any time.

B

The DIFFERENCE between
the righteous men of בבל
and those of ארץ ישראל

Regarding how they
would pray for rain

שכיר יום

1 So let's review...

The Gemara continues to explain the Mishnah. מעשה שאמרו לו לחוני המעגל התפלל שירדו גשמים Nearing the end of Adar, the end of the rainy season, it still had not rained. They said to חוני המעגל, Choni the circle-maker, "Pray that rain should fall."
אמר להם צאו והכניסו תנורי פסחים בשביל שלא ימוקו He said to them, "Go out and bring in the ovens that were prepared for roasting the Korban Pesach, so that they do not dissolve in the rain. He was so confident that his Tefillos will bring rain.

מל"ג

מעשה שאמרו לו לחוני המעגל...
אמר להם... צאו והכניסו תנורי פסחים בשביל שלא ימוקו

התפלל שירדו גשמים

Near the end of the rainy season, it still had not rained

He was confident that his תפילות will bring rain

2 התפלל ולא ירדו גשמים Initially, no rain fell. מה עשה עג עוגה ועמד בתוכה ואמר לפניו רבש"ע בניך שמו פניהם עלי שאני כבן בית לפניך נשבע אני בשמך הגדול שאיני זו מכאן עד שתרחם על בניך What did he do? He drew a circle, stood inside it, and said before Hashem; "Master of the World, Your children turned to me, because I am like a member of Your household. I swear by Your Great Name that I will not move from here until You have mercy on Your children. התחילו גשמים מונטפין At this point some raindrops appeared.

התפלל ולא ירדו גשמים

מה עשה עג עוגה ועמד בתוכה ואמר לפניו...
רבש"ע בניך שמו פניהם עלי שאני כבן בית לפניך נשבע אני בשמך הגדול שאיני זו מכאן עד שתרחם על בניך

התחילו גשמים מונטפין SOME raindrops appeared

3 אמר לא כך שאלתי אלא גשמי בורות שיחין ומערות התחילו לירד בזעף He said, "I did not ask for rains like this, but rather enough rain to fill all the water holes." Upon which a very strong rain began to fall.

התחילו לירד בזעף very STRONG rain began to fall

אמר לא כך שאלתי אלא גשמי בורות שיחין ומערות

4 אמר לא כך שאלתי
אלא גשמי רצון ברכה ונדבה
ירדו כתיקנן
עד שיצאו ישראל מירושלים להר הבית מפני הגשמים
Again, he said, "I did not ask for rains like this, but rather rains
of good will, blessing, and benevolence." Upon which the rains
moderated, fell normally, and continued until the Jews had to
leave Yerushalayim for higher ground on the Temple Mount.

4

ירדו
כתיקנן
the rains
MODERATED

אמר
לא כך שאלתי
אלא גשמי רצון
ברכה ונדבה

עד שיצאו ישראל
מירושלים להר הבית
מפני הגשמים
Jews had to leave
ירושלים
for higher ground
on the הר הבית

5 באו ואמרו לו
כשם שהתפללת עליהם שירדו
כך התפלל שילכו להן
The people came and said, "Just as you prayed for the rain to
fall, pray that they stop."
אמר להם צאו וראו אם נמוחית אבן הטועין
He said to them, "Go out and see if the Stone of the Strayers has
been covered in water, or dissolved.

5

באו ואמרו לו
כשם שהתפללת עליהם שירדו
כך התפלל שילכו להן

אמר להם
צאו וראו אם
נמוחית אבן הטועין

Just as you
prayed for rainfall,
pray that they STOP

Go see if the
Stone of the Strayers
has been covered,
or dissolved

6 The Braisa adds that he said;
כך מקובלני שאין מתפללין על רוב הטובה
We do not ask for an abundance of good to stop.

6

כך מקובלני
שאין מתפללין על רוב הטובה

בריייתא:

7 Nevertheless, since it was becoming unbearable, and possibly a dangerous situation – as he mentioned the stone becoming covered or dissolved - he said;
 יהי רצון מלפניך שיפסקו הגשמים
 May it be Your will that the rains stop – And it indeed stopped, and the sun came out.
 The Mishnah and Braisa continue:
 שלח לו שמעון בן שטח אלמלא חוני אתה גוזרני עליך נידוי
 sent him a message, "Were you not חוני, I would decree a ban upon you, for being disrespectful and speaking so forcefully to Hashem,

7

Nevertheless. . .
 Since it was possibly a dangerous situation he said;

אלמלא חוני אתה גוזרני עליך נידוי
 אלמלא חוני אתה גוזרני עליך נידוי

יהי רצון מאתה שיפסקו הגשמים

It indeed stopped, and the sun came out

For being disrespectful and speaking so forcefully to Hashem

8 אבל מה אעשה לך שאתה מתחטא לפני המקום ועושה לך רצונך כבן שהוא מתחטא על אביו ועושה לו רצונו ועליך הכתוב אומר ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך
 But what can I do to you. Although you speak inappropriately towards Hashem, He still fulfills your wish, like a son who misbehaves towards his father, and the father still fulfills his wish. Regarding you the Posuk says; May your father and mother rejoice, and may the one who gave birth to you be glad.

8

אבל מה אעשה לך
 שאתה מתחטא לפני המקום
 ועושה לך רצונך
 כבן שהוא מתחטא על אביו
 ועושה לו רצונו
 ועליך הכתוב אומר:
 ישמחו אביך ואמך ותגל יולדתך

9 The Sanhedrin sent a message to Choni telling him that this incident is alluded to in the Posuk;
 ותגזר אומר ויקם לך אתה גזרת מלמטה והקדוש ברוך הוא מקיים מאמריך מלמעלה
 You decreed from below, and Hashem fulfilled your word from above.

9

THE SANHEDRIN SENT A MESSAGE TO CHONI
 ותגזר אומר ויקם לך אתה גזרת מלמטה והקדוש ברוך הוא מקיים מאמריך מלמעלה

10 The Gemara next relates the famous story of חוּנֵי הַמַּעְגָּל sleeping for 70 years:
 When he awoke and went home,
 אמר להו אנא חוּנֵי הַמַּעְגָּל
 לא הימנוהו
 They did not believe him that it is he. Therefore,
 בעי רחמי ומית
 He Davened and passed away.
 אמר רבא היינו דאמרי אינשי
 או חברותא או מיתותא
 This is what people mean when they say; either friendship or death
 =====

10 The Gemara next relates the famous story of חוּנֵי הַמַּעְגָּל slept for 70 years:
 When he awoke...

אמר רבא
 אינא חוּנֵי הַמַּעְגָּל

לא הימנוהו
 They did NOT believe him

בעי רחמי ומית

אמר רבא
 היינו דאמרי אינשי
 או חברותא או מיתותא
 Either FRIENDSHIP or DEATH

11 The Gemara continues with a story about אבא חלקיה בר בריה דחוּנֵי הַמַּעְגָּל the grandson of חוּנֵי הַמַּעְגָּל, who, וכי מצטריך עלמא למיטרא וכו' וכי מצטריך עלמא למיטרא הוּוּ משדרי רבנן לגביה ובעי רחמי ואתי מיטרא
 Whenever rain was needed, the Chachamim would send a message to him – he would Daven, and rain would come.

One time - after a lengthy encounter – even before the messengers asked, he said to his wife; let's go up to the roof and Daven for rain, so they should not attribute the rain to our Tefillos. They did so, and the clouds formed on the side of where his wife had been standing, and they came down.

11 אבא חלקיה בר בריה דחוּנֵי הַמַּעְגָּל...
 וכי מצטריך עלמא למיטרא
 הוּוּ משדרי רבנן לגביה
 ובעי רחמי ואתי מיטרא

One time - after a lengthy encounter even BEFORE the messengers asked, he said to his wife; let's go up to the roof and Daven for rain, so they should not attribute the rain to our Tefillos

The clouds formed on the side where his WIFE had been standing

12 He then asked the messengers what brings them here.

אמרו ליה שדרי לן רבנן לגבי דמר למיבעי רחמי אמיטרא
 They said; the Chachamim sent us to ask you to Daven for rain.

אמר להו ברוך המקום שלא הצריך אתכם לאבא חלקיה
 He said: Boruch Hashem that you did not require my prayers for rain.

12 He then asked the messengers what brings them here?

אמרו ליה
 שדרי לן רבנן לגבי דמר
 למיבעי רחמי אמיטרא

אמר רבא
 ברוך המקום
 שלא הצריך אתכם
 לאבא חלקיה

13 אמרו ליה ידעינן דמיטרא מחמת מר הוא דאתא
אלא לימא לן מר הני מילי דתמיהא לן
They replied; we know that the rain came on account of you.
However, please explain some of your strange behaviors during
our encounter.

13 אמרו ליבי ידעינן במיטרא
מחמת מר הוא דאתא
אלא לימא לן מר
פני מיני דתמיהא לן

Please explain
your strange behaviors
during our encounter

14 And he proceeded to explain:
When they came, they initially met him working out in the field.
They greeted him, but he did not greet them warmly, because
שכיר יום הוא
I was a day worker who may not spend his employer's time for
personal use.

14 And he proceeded to explain:
When they came,
they greeted him...
...but he did NOT
greet them warmly

לכיר יום
הוא

Who may not spend
his employer's time
for personal use

15 On his way home, he carried the wood on one shoulder and his
cloak on the other shoulder. He did not carry the wood ON the
cloak to protect his shoulder, because
טלית שאולה היתה
להכי שאלי ולהכי לא שאלי
It was a borrowed cloak, and I did not have permission for the
more rugged use of putting wood on it.

15 On his way home...
➤ He did not carry the wood
ON the cloak
to protect his shoulder

טלית שאולה היתה
להכי שאלי
ולהכי לא שאלי

I did not have permission
for the more rugged use
of putting wood on it

16 He walked home barefoot because he was poor and wanted to preserve the shoes. He only put on the shoes to cross a stream, because
 כולה אורחא חזינא במי'א לא קא חזינא
 I cannot see if there are dangerous creatures in the water.

16 ➤ He walked home barefoot because he was poor and wanted to preserve the shoes. He only put on the shoes to cross a stream
 כולה אורחא חזינא
 במי'א לא קא חזינא
 I cannot see if there are dangerous creatures in the water

17 When he walked through thorns, he lifted his garment exposing his legs to the thorns, because
 זה מעלה ארוכה וזה אינה מעלה ארוכה
 My legs will heal, while the garment will remain torn.

17 ➤ He lifted his garment exposing his legs to the thorns
 צ'כ מ'לה ארוכה
 וצ'כ אינ' מ'לה ארוכה
 My legs will heal, the garment will remain torn

18 When he arrived in town, his wife greeted him while wearing jewelry,
 כדי שלא אתן עיני באשה אחרת
 so that I would not want to look at any other woman.

18 ➤ His wife greeted him while wearing jewelry
 כדי
 שלא אתן עיני
 באשה אחרת

19 When they got home, he let his wife enter first and after he entered, the rabbis were invited in. He did this, משום דלא בדקיתו לי, because, I did not know your character, and did not want to leave her outside with two strange men.

19 He let his wife enter first and after he entered, the rabbis were invited in

אלוק
לא בדקיתו לי

I didn't know your character, and did not want to leave her outside with two strange men

20 He sat down to eat but did not offer the messengers any food, משום דלא נפישא ריפתא, because there wasn't enough bread. You would have noticed and refused to eat, and give me credit for offering. I didn't want credit for doing nothing.

20 He did not offer the messengers any food

אלוק
לא נפישא ריפתא

There wasn't enough bread; You would have refused to eat, and give me credit for offering

I didn't want credit for doing nothing!

21 He gave his oldest child one portion of bread, and his younger child two portions, because האי קאי בביתא והאי יתיב בבי כנישתא The older one is at home and can eat whenever he wants, and the younger one was in Beis Medrash learning all day and is hungrier when he comes home.

21 He gave his **OLDEST** child one portion of bread, and his **YOUNGER** child two portions

האי קאי בביתא
והאי יתיב בבי כנישתא

The older one is at home and can eat whenever he wants, the younger one was in בית המדרש & is hungrier when he comes home

22 The rain fell sooner in the area where his wife stood because her merits are greater,
 משום דאיתתא שכיחא בביתא
 ויהבא ריפתא לעניי ומקרבא הנייתה
 Because a woman is usually home, and gives the poor a piece of bread whose benefit is immediate.

22 **The rain fell SOONER in the area where his wife stood**

מלוק דאיתתא
 לביחא בביתא
 ויהבא ריפתא לעניי
 ומקרבא הנייתה

Because a woman is home,
 and gives the poor BREAD
 whose benefit is immediate

23 ואנא יהיבנא זוזא ולא מקרבא הנייתה
 While I give the poor people money whose benefit is not immediate -

23

אנא יהיבנא זוזא
 ולא מקרבא הנייתה

I give the poor MONEY
 whose benefit is
 NOT immediate

24 Another reason for her greater merit,
 הנהו ביריוני דהוו בשיבבותן
 אנא בעי רחמי דלימותו
 והיא בעיא רחמי דליהדרו בתיובתא
 ואהדרו
 There were some ruffians in our neighborhood, while I
 Davened that they should die, she Davened that they should do
 Teshuvah, and they did.
 =====

24 **Another reason for her merit...**

קניו ביריוני דהוו בליבבותן
 אנא בירי רחמי דלימותו
 והיא בירי רחמי
 דליהדרו בתיובתא
 ואהדרו

Ruffians in our neighborhood;
 I Davened that they should die,
 she Davened that they
 should do Teshuvah,
 and they did!

25 The Gemara continues with a story about חנן הנחבא
 בר ברתיה דחוני המעגל
 Another grandson of המעגל
 The Chachamim would send schoolchildren to him when the world needed rain, and they would say;
 אבא אבא הב לן מיטרא, Father, Father, give us rain. He would Daven and say;
 רבש"ע עשה בשביל אלו
 שאין מכירין בין אבא דיהיב מיטרא
 לאבא דלא יהיב מיטרא
 Master of the World, give rain in behalf of these children who cannot tell the difference between the Father in Heaven Who gives rain, and an earthly father who does not have the power to give rain.
 The Gemara explains that he was called חנן הנחבא, Channan the hidden one,
 שהיה מחביא עצמו בבית הכסא, he was extremely careful to keep himself covered when relieving himself.
 Rashi has another version
 שהיה מחביא עצמו
 =====

The Gemara next relates several stories which show the great power of Tefillah possessed by the Tzaddikim of Eretz Yisroel in regard to rain and other matters. However, they did not want to trouble Hashem, כביכול, to change the natural order of things.

25 חנן הנחבא בר ברתיה דחוני המעגל...
 חכמים
 sent schoolchildren to him
 when the world needed rain
 THEY WOULD SAY;
 אבא אבא הב לן מיטרא
 HE WOULD DAVEN AND SAY;
 רבש"ע עשה בשביל אלו
 שאין מכירין בין אבא דיהיב מיטרא
 לאבא דלא יהיב מיטרא
 שהיה מחביא עצמו בבית הכסא
 שהיה מחביא עצמו
 When Davening for rain